

УДК 35.07:343.352

І. В. Лазебна,
к. е. н., доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5668-7487>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.10.231

ПУБЛІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

I. Lazebna,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Public Administration, State University of Trade and Economics

PUBLIC COMMUNICATIONS AS AN INSTRUMENT OF ANTI-CORRUPTION POLICY IN PUBLIC ADMINISTRATION

У статті проаналізовано публічні комунікації як ключовий інструмент протидії корупції в умовах воєнного стану в Україні. Наголошено, що попри незначне покращення позицій України в Індексі сприйняття корупції Transparency International, рівень корупції в державному управлінні залишається високим, що підриває довіру до ефективного функціонування державної влади та створює ризики для національної безпеки. Основна увага в статті приділяється аналізу комунікаційних механізмів, що застосовуються у сфері антикорупційної політики, зокрема, електронним сервісам (Prozorro, DoZorro, E-data), інформаційним кампаніям, інтерактивним платформам зворотного зв'язку (портали НАЗК, бот-платформи), практиці звітування державних інституцій, ролі громадянського суспільства та журналістських розслідувань і ЗМІ.

З'ясовано, що публічні комунікації виконують не лише інформативну, а й превентивну функцію: вони сприяють формуванню доброчесності серед посадовців, підвищенню обізнаності громадян щодо механізмів антикорупційної політики, залученню громадськості до процесів нагляду й контролю, а також забезпечують відкритість державного управління. Окремо проаналізовано законодавчу базу забезпечення (Закони України "Про запобігання корупції", "Про доступ до публічної інформації", "Про звернення громадян" тощо), яка показала, що правові підстави для ефективної комунікації існують, однак їх реалізація стикається з низкою бар'єрів, і яка гарантує прозорість і залучення громадян, зокрема через право на звернення та доступ до публічної інформації.

Водночас дослідження засвідчує, що ефективність існуючих механізмів стримується низкою викликів: недостатнім рівнем цифрової та правової грамотності, формалізацією звітності органів влади, низьким рівнем реакції на сигнали суспільства, недовіра до інституцій та ризиками для журналістів і громадських активістів.

У статті підкреслено важливість та необхідність постійного розвитку довіри між владою та суспільством, інституціалізації постійного діалогу з громадянським суспільством, стратегічного впровадження цифрових каналів для забезпечення зворотного зв'язку, підтримки ініціатив "знизу" та системного реагування на виявлені корупційні прояви. Окреслено перспективні напрями посилення публічної комунікації як складової сучасної антикорупційної політики.

The article analyzes public communications as a key tool for combating corruption under martial law in Ukraine. It is emphasized that despite a slight improvement in Ukraine's position in the Transparency International Corruption Perceptions Index, the level of corruption in public administration remains high, which undermines confidence in the effective functioning of the state authorities and creates risks to national security. The article focuses on the analysis of communication mechanisms used in the field of anti-corruption policy, in particular, electronic services (Prozorro, DoZorro, E-data), information campaigns, interactive feedback platforms (NAPC portals, bot platforms), reporting practices of state institutions, the role of civil society and investigative journalism and the media.

It is found that public communications perform not only an informative but also a preventive function: they contribute to the formation of integrity among officials, raise public awareness of anti-corruption policy mechanisms, involve the public in the processes of supervision and control, and ensure openness of public

administration. The author analyzes the legislative framework (Laws of Ukraine "On Prevention of Corruption", "On Access to Public Information", "On Citizens' Appeals", etc.), which showed that legal grounds for effective communication exist, but their implementation faces a number of barriers, and which guarantees transparency and citizen engagement, in particular through the right to appeal and access to public information.

At the same time, the study shows that the effectiveness of the existing mechanisms is constrained by a number of challenges: insufficient digital and legal literacy, formalization of government reporting, low response to public signals, distrust of institutions, and risks for journalists and civic activists.

The article emphasizes the importance and necessity of continuous development of trust between the government and society, institutionalization of an ongoing dialogue with civil society, strategic implementation of digital channels to provide feedback, support for bottom-up initiatives, and systematic response to detected corruption. The author outlines promising areas for strengthening public communication as a component of modern anti-corruption policy.

*Ключові слова: комунікація, публічні комунікації, держава, корупція, антикорупційна політика.
Key words: communication, public communications, state, corruption, anti-corruption policy.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Корупція залишається однією з найбільш загрозливих проблем для ефективного функціонування системи державного управління, підриваючи довіру громадян до інститутів, гальмуючи соціально-економічний розвиток і спотворюючи принципи верховенства права. У цьому контексті зростає значущість публічних комунікацій, як одного з інструментів, що дозволяє забезпечити прозорість, відкритість та підзвітність органів влади перед суспільством. Комунікаційна складова антикорупційної політики може стати однією з дієвих механізмів не лише в контексті інформування, а й для формування громадської нетерпимості до корупційних проявів.

Попри наявність нормативно-правової бази та реалізацію різних національних антикорупційних програм, практичне застосування публічних комунікацій як елементу антикорупційної стратегії залишається недостатньо дослідженим. Тому, існує потреба в комплексному науковому аналізі того, як комунікація між державою та суспільством може посприяти зниженню рівня корупції, а також для визначення ефективних моделей комунікаційної взаємодії у сфері запобігання та протидії корупції.

Таким чином, актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку ефективних управлінських рішень у сфері антикорупційної політики, які передбачають використання публічних комунікацій як одного з ключових інструментів модернізації державного управління та зміцнення демократичних засад.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У науковому дискурсі питання антикорупційної політики все частіше розглядається через призму комунікаційних стратегій, що спрямовані на формування прозорих і підзвітних управлінських практик. До прикладу, А.О. Юр'єва та С.В. Чайка акцентують увагу на важливості антикорупційної комунікації саме в регіональних органах публічного управління. На думку авторів, запобігання корупції є ключовим завданням таких органів, а ефективна комунікація — один з найрезультативніших механізмів боротьби з цим явищем [1]. Антикорупційна комунікація, за їх визначенням, становить собою комплекс заходів, спрямованих на інформування громадян,

підвищення обізнаності щодо наслідків корупції, а також налагодження відкритого діалогу між населенням та органами влади [1].

Доцент М.С. Уткіна розкриває у своєму дослідженні вплив громадянського суспільства на ефективність антикорупційних інституцій, зокрема НАБУ, НАЗК та САП, акцентуючи на ролі громадських організацій, журналістів-розслідувачів та активістів у забезпеченні контролю та підзвітності за антикорупційною діяльністю [2]. На відміну від попередніх праць, М.С. Уткіна акцентує на незалежній позадержавній ролі громадянського суспільства як важливого партнера у протидії корупції.

Науковець Кучерявий В.М. розглядає комунікації в державному управлінні як ключовий інструмент запобігання корупції шляхом запровадження механізмів прозорого та цивілізованого лобізму, які ґрунтуються на відкритості, доступі до публічної інформації, участі громадськості та застосуванні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [3]. У його дисертаційному дослідженні комунікація виступає не лише засобом інформування, а й механізмом контролю, моніторингу та зворотного зв'язку між владою, суспільством і бізнесом, що створює умови для рівного доступу до прийняття рішень, знижує ризики непрозорих впливів і забезпечує дотримання етичних стандартів у лобістській діяльності [3].

Андрійчук Т.С. досліджує публічні комунікації з точки зору урядового управління, зосереджуючи увагу на їх координації на регіональному рівні. Він розглядає урядові комунікації як важливу складову належного врядування та ефективного впровадження реформ, що виходить за межі політичного PR [4]. Автор аналізує ролі суб'єктів урядових комунікацій у регіонах і підкреслює потребу в посиленій взаємодії між центральною та місцевою владою задля підвищення ефективності публічної політики [4].

У поданому аналізі роль публічних комунікацій як інструменту антикорупційної політики висвітлена недостатньо глибоко. Автори зосереджуються переважно на загальних аспектах прозорості, інформування та участі громадськості, проте бракує чіткого обґрунтування їх впливу на зниження рівня корупції. Це свідчить про потребу в глибшому дослідженні комунікації як інструменту запобігання корупції на всіх рівнях влади.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є здійснення комплексного аналізу публічних комунікацій як інструменту антикорупційної політи-

ки в системі державного управління з метою визначення їх потенціалу у підвищенні прозорості, підзвітності та ефективності взаємодії між владою і суспільством, а також обґрунтування дієвих моделей комунікаційної взаємодії для запобігання та протидії корупції.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Корупція впродовж тривалого часу залишається стійким деструктивним явищем у системі державного управління України, що ускладнює реалізацію політичних, економічних і соціальних рішень. Це підтверджують і дослідження Transparency International, у 2020 році Україна з 33 балами зайняла 117 місце в Індексі сприйняття корупції [5], а у 2024 році Україна отримала 35 балів та у підсумку посіла 105 [6], що вказує на незначні, але стабільні зрушення у сфері протидії корупції. Попри це, індекс залишається одним з найнижчих серед європейських країн, що демонструє наявність системних проблем у забезпеченні доброчесності державного управління. Аналітичні звіти організацій, таких як НАЗК, також фіксують зростання громадського запиту на відкритість та ефективність антикорупційної політики, особливо у сферах розподілу ресурсів та державних закупівель [7].

У період воєнного стану проблематика боротьби з корупцією набуває особливої ваги, оскільки корупційні ризики безпосередньо впливають на ефективність функціонування інституцій публічної влади. Питання відкритості та прозорості виходить на перший план, оскільки в умовах обмежених ресурсів та підвищених суспільних очікувань будь-які прояви корупції можуть не лише підірвати довіру громадян до влади в цілому, але й зашкодити національній безпеці.

Тож публічні комунікації в контексті боротьби з корупцією виступають перш за все як механізм інформування, а по-друге як засіб запобігання корупції, формування доброчесності посадових осіб та залучення громадськості до контролю за процесами ухвалення рішень. Відсутність ефективної комунікації між владою і суспільством сприяє поширенню спекуляцій, зниженню легітимності управлінських рішень, що особливо небезпечно в умовах воєнного часу.

Аналізуючи сучасні механізми протидії корупції через публічні комунікації в Україні, варто виділити кілька основних інструментів, що вже функціонують у державному управлінні та проаналізувати їх ефективність. Перш за все ми зауважуємо на правових механізмах протидії корупції — це антикорупційні закони та підзаконні акти: Кримінальний кодекс, ЗУ "Про запобігання корупції", ЗУ "Про державну службу", ЗУ "Про звернення громадян", ЗУ "Про доступ до публічної інформації", ЗУ "Про засади державної антикорупційної політики", постанови КМУ, накази НАЗК, Мінюсту, рішення та роз'яснення, що стосуються запобігання корупції [8]. Зрештою, ефективність реалізації цих нормативно-правових актів значною мірою залежить від рівня проінформованості громадян, їх активності у контролі за діями влади та залученням до антикорупційного процесу. Саме тут ключову роль відіграють публічні комунікації як канал взаємодії: антикорупційне законодавство України не лише закріплює правові засади протидії корупції, а й формує основу для комунікативної взаємодії між державою та громадянами — закріплюючи на рівні закону гарантії доступу до публічної інформації, можливість подання звернень, відкритість процедур — дозволяє громадянам бути повноцінними учасниками антикорупційного процесу.

Тож, виступаючи учасниками антикорупційного процесу, розглянемо наступні комунікаційні механізми, за допомогою яких громадяни можуть реалізувати свою антикорупційну діяльність (табл. 1).

1. Електронні сервіси та відкриті дані. Суть механізму полягає в забезпеченні прозорості діяльності органів влади шляхом вільного доступу до фінансової та управлінської інформації [9]. В Україні функціонують: Є-data, Prozorro, DoZorro, OpenBudget, портали відкритих даних, офіційні веб-сайти органів державної влади тощо. Фактично, електронні сервіси — це канали комунікації, через які влада зобов'язується до прозорості, а громадяни можуть брати участь у процесі контролю, аналізу та впливу на ухвалення рішень [9]. Попри їх ефективність у зниженні рівня корупції, залишається проблема недостатньої цифрової грамотності населення, обхід процедур через "сірі схеми" (поділ закупівель на дрібні частини для уникнення тендерів) та несанкціонований доступ або навмисна затримка публікацій даних.

2. Антикорупційні комунікаційні кампанії. Основою даного механізму є поширення інформації, зміна ставлення до корупції та просування позитивних моделей поведінки [10]. Яскравими прикладами є кампанія "Корупціонер обкрадає саме тебе" та інші, кампанії від НАЗК чи МОН, соціальні ролики тощо. Ці кампанії є формою масової комунікації, що покликана створити нові норми (норми, які були спотворені і впливають на реалізацію антикорупційної політики серед як громадян, так і держави — негативно) через вплив на свідомість. Основним викликом є обмежене охоплення аудиторії, відсутність сталості кампаній та низький рівень довіри до ініціаторів.

3. Інтерактивні платформи зворотнього зв'язку. Механізм спрямований на забезпечення прямої комунікації громадян з антикорупційними органами. Сюди входять онлайн-інструменти, за допомогою яких особа може повідомити про факт корупції: Антикорупційний портал НАЗК, гаряча лінія НАБУ, бот "Повідомити про корупцію", "ДоброЧесна_Львівщина", онлайн-медіа та інші платформи. Це приклади двосторонньої комунікації, де держава створює канали для прийому інформації, а громадяни — надають сигнали, ініціюючи розслідування або реакцію. Попри зручність, більшість повідомлень залишаються без реального розгляду, що спричиняє розчарування в механізмі викриття.

4. Комунікаційна відкритість державних інституцій — регулярне звітування перед громадськістю про діяльність, бюджет, досягнення та розслідування. Звісно, ми маємо відкриті звіти НАЗК, НАБУ, ДБР, маємо публічні звітування уряду на різних тематичних пресконференціях, "Дія" — приклад сервісу, що надає публічну інформацію. Хоча практика звітування, особливо під час воєнного стану, зросла — вона часто має формальний характер. Проблемаю тут залишається селективність у висвітленні діяльності, брак пояснень рішень, а також відсутність швидкої реакції на суспільний запит чи критику. Фактично потенціал для ефективної комунікації є, але використовується не повноцінно.

5. Участь громадянського суспільства та ЗМІ. Механізм дії даного інструменту реалізується через незалежні розслідування, аналітику, публічні кампанії, викриття та просвітницьку діяльність. Дуже велику роль у процесі антикорупційної політики займають саме активні небайдужі громадяни: журналістські розслідування корупції "Bigus.Info", "Слідство.Інфо", Українська правда, громадські антикорупційні ініціативи — Центр протидії корупції, ГО "Наші гроші", аналітичні платформи з відкритих джерел "YouControl" тощо. Ця комуні-

Таблиця 1. Основні механізми публічної комунікації у сфері антикорупційної політики України

№	Механізм комунікації	Опис та приклади	Проблеми реалізації
1	Електронні сервіси та відкриті дані	E-data, Prozorro, DoZorro, OpenBudget, портали відкритих даних	Цифрова неграмотність, обхід процедур, затримка даних
2	Антикорупційні комунікаційні кампанії	Кампанія «Корупціонер обкрадає саме тебе», соціальні ролики, ініціативи НАЗК, МОН	Низьке охоплення, нестабільність, недовіра до ініціаторів
3	Інтерактивні платформи зворотного зв'язку	Антикорупційний портал НАЗК, НАБУ, Telegram-боти, громадські ініціативи	Відсутність реакції, знецінення механізму викриття
4	Комунікаційна відкритість державних інституцій	Звітування, пресконференції, відкриті звіти через «Дія»	Формальність, брак зворотного зв'язку, вибірковість у висвітленні
5	Громадянське суспільство та ЗМІ	Журналістські розслідування корупції «Слідство.Інфо», «Наші гроші», «Bigus.Info», Центр протидії корупції	Тиск на активістів, відсутність реакції влади

кація "знизу-вгору", транслює проблеми та факти зловживань від суспільства до держави. Важливою тут є здатність впливати на порядок денний, змушуючи владу реагувати. Головна складність полягає в тому, що реакція з боку держави не завжди настає, а активісти та журналісти можуть зазнавати тиску, що обмежує комунікаційний вплив і ставить під загрозу саму свободу викриттів.

У таких умовах публічні комунікації розглядаються як важливий інструмент забезпечення прозорості, підзвітності та взаємодії між владою і громадськістю. Електронні сервіси, комунікаційні кампанії, платформи зворотного зв'язку, відкритість державних інституцій та активність громадянського суспільства створюють багаторівневу систему, у якій громадяни можуть не лише отримувати інформацію, а й бути активними учасниками контролю, викриття порушень та формування запиту на доброчесне врядування. Однак ефективність цих механізмів значною мірою залежить від якості реалізації з боку держави, зворотного зв'язку та захищеності громадських ініціатив. Без реальної відповіді на сигнали суспільства антикорупційна комунікація ризикує стати формальністю. Тому розвиток довіри, постійної підтримки ініціатив "знизу" та ефективної реакції з боку держави — критично важливі для дієвої антикорупційної політики.

А для того, щоб публічна комунікація набула статусу дієвого інструменту антикорупційної політики, держава має здійснити низку послідовних і скоординованих дій, спрямованих на інституційне, цифрове та суспільне укріплення відповідних механізмів.

Насамперед ідеться про необхідність інституціоналізації комунікаційної складової, зокрема створення в межах органів влади спеціалізованих структур або підрозділів, що відповідали б за прозорість і публічну взаємодію. Такі підрозділи повинні мати чітко визначені функції, повноваження, належне фінансування та бути підзвітними громадськості.

У сучасному інформаційному суспільстві також важливою є цифрова доступність: держава має інвестувати у розвиток цифрової інфраструктури, забезпечити належний рівень цифрової грамотності громадян, а також створити єдину інтегровану онлайн-платформу для моніторингу, подання звернень, участі у прийнятті рішень та отримання антикорупційної інформації.

Не менш важливим аспектом є функціонування повноцінного механізму зворотного зв'язку. Йдеться не лише про створення каналів для скарг і повідомлень, а й про зобов'язання державних структур оперативно реагувати на такі звернення, із забезпеченням прозорості процедур розгляду, публічної звітності про результати та належного захисту викривачів.

Важливо також закріпити сталі форми співпраці держави з громадянським суспільством через інституціоналізацію механізмів постійних консультацій, публічних слухань та спільних ініціатив за участю громадських організацій, експертів та журналістських спільнот. Така взаємодія має передбачати не лише формальне залучення, а й реальне врахування незалежної експертизи у процесах розробки та реалізації політик.

Важливою складовою є й системна професійна комунікація: держава повинна реалізовувати стратегічні антикорупційні кампанії, адаптовані до цільових аудиторій, із використанням сучасних засобів комунікації, зокрема мультимедійних форматів, соціальних мереж, лідерів думок.

У той же час, громадяни також мають усвідомлювати свою відповідальність і брати активну участь в антикорупційній політиці. Перш за все, це вимагає підвищення рівня особистої обізнаності у сфері антикорупційного законодавства та вміння користуватися відкритими даними. Важливо також активно застосовувати наявні інструменти громадського контролю, зокрема перевіряти інформацію на платформах державних закупівель, надсилати звернення та повідомлення про порушення, брати участь у розслідуваннях. Окреме значення має підтримка незалежних ЗМІ та громадських ініціатив, які займаються викриттям корупції, що може виявлятися не лише у фінансовій чи волонтерській допомозі, а й у репостах, участі в кампаніях та обговореннях.

Формування суспільної нетерпимості до корупційних практик, зокрема на побутовому рівні, також є критично важливим — відмова від хабарництва та активне неприйняття толерантності до порушень створює передумови для культурної трансформації.

У цьому контексті важливо, щоб громадяни самі проявляли ініціативу до постійного навчання й особистісного розвитку. Самоосвіта у сфері правових норм, цифрової безпеки, антикорупційних інструментів та механізмів державного управління дозволяє краще орієнтуватися в суспільно-політичних процесах. Освічене суспільство менш вразливе до маніпуляцій і корупційних практик. Розвиток критичного мислення та медіаграмотності також сприяє активній громадянській позиції. Саме така проактивна участь громадян робить комунікацію з державою більш рівноправною та ефективною.

У підсумку, публічна комунікація стає ефективною лише за умови налагодженого двостороннього діалогу між державою та суспільством, заснованого на довірі, взаємоповазі та політичній волі. Така взаємодія має не лише інформативну, а й трансформаційну функцію, що дозволяє досягати реальних змін у сфері запобігання та протидії корупції.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У сучасних умовах корупція продовжує залишатися системною загрозою для державного управління, підри-

ваючи довіру до влади та стримуючи розвиток країни. Публічні комунікації дедалі частіше визнаються важливим інструментом антикорупційної політики, здатним забезпечити відкритість, прозорість і підзвітність органів влади. У наукових дослідженнях підкреслюється значення інформування, громадської участі та діалогу між владою й суспільством у протидії корупційним практикам. Разом із тим, наявні публікації ще недостатньо глибоко розкривають механізми впливу комунікацій на зменшення рівня корупції.

В умовах воєнного стану ефективність публічних комунікацій набуває критичного значення, оскільки будь-які прояви корупції можуть мати серйозні наслідки для національної безпеки. Законодавча база України створює належні передумови для розвитку комунікативної взаємодії в антикорупційній сфері, однак її ефективність залежить від практичного застосування та громадської активності.

Отже, публічні комунікації відіграють ключову роль у протидії корупції в умовах воєнного стану, адже саме вони забезпечують прозорість, підзвітність влади та активну участь громадян. Проте досягнення реальних результатів у цій сфері можливе лише за умови спільної відповідальності: держава повинна системно впроваджувати відкриті механізми комунікації та реагувати на сигнали знизу, а громадяни — бути свідомими, критичними й готовими до активної участі в антикорупційних процесах. Така взаємодія є запорукою довіри, зміцнення демократичних засад та ефективного спротиву корупційним проявам.

Література:

1. Юр'єва А., Чайка С. Антикорупційна комунікація в регіональних органах публічного управління. Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті професора Григорія Євтіювича Мазнева). Харків: ДБТУ. Ч. 3. 2025. С. 569—573.
2. Уткіна М. Вплив громадянського суспільства на ефективність антикорупційних інституцій. Академічні візії. 2024. № 37. С. 1—8.
3. Кучерявий В. Формування механізмів цивілізованого лобізму в органах державної влади України: дис. ... д-ра філософії в галузі держ. упр. Київ, 2023. 243 с. URL: https://etnuir.tnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/172/Dyser_Kucheraviy.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Андрійчук Т. Урядові комунікації: питання забезпечення і координації на регіональному рівні. Регіональні студії. 2022. С. 29—33.
5. Індекс сприйняття корупції-2020. Transparency International Ukraine. 2021. URL: <https://ti-ukraine.org/research/index-sprinyattya-korupsiyi-2020/>.
6. Індекс сприйняття корупції-2024. Transparency International Ukraine. 2025. URL: <https://ti-ukraine.org/research/index-sprinyattya-korupsiyi-2024/>.
7. Показники сприйняття і досвіду корупції дещо покращилися у порівнянні з довоєнним рівнем: НАЗК презентувало дослідження за 2023 рік. Офіційний веб-сайт Національного агентства з питань запобігання корупції. 2024. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/pokaznyky-sprynyattya-i-dosvidu-korupsi-descho-pokraschylsya-u-porivnyanni-z-dovoennym-rivnem-nazk-prezentovalo-doslidzhennya-za-2023-rik/>.
8. Антикорупційна діяльність: нормативно-правова база. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/antikorupciyna-diyalnist/normativno-pravova-baza>.
9. Як відкриті дані допомагають боротися з корупцією?. Офіційний веб-сайт Національного агентства з пи-

тань запобігання корупції. 2021. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/yak-velyki-dani-dopomagayut-borotysya-z-korupsiyeyu/>.

10. Антикорупційна комунікація: представники органів влади обговорили стан виконання Комунікаційної стратегії. Офіційний веб-сайт Національного агентства з питань запобігання корупції. 2024. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/antikorupsiyna-komunikatsiya-predstavnyky-organiv-vlady-obgovoryly-stand-vikonannya-komunikatsiyanoi-strategii/>.

References:

1. Yur'ieva, A. and Chajka, S. (2025), "Anti-corruption communication in regional public administration bodies", *Upravlinnia rozvytkom sotsial'no-ekonomichnykh system: Materialy IX Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii (prysviachena pam'iaty profesora Hryhoriiia Yevtijovycha Maznieva)* [Management of the development of socioeconomic systems: Proceedings of the IX International Scientific and Practical Conference (dedicated to the memory of Professor Grigory Maznev)], DBTU, Kharkiv, Ukraine, vol. 3, pp. 569—573.
2. Utkina, M. (2024). "The influence of civil society on the effectiveness of anti-corruption institutions", *Akademichni vizii*, vol. 37, pp. 1—8.
3. Kucheriavyy, V. (2023), "Formation of mechanisms of civilized lobbying in the state authorities of Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Public administration, Vernadsky Taurida National University, Kyiv, Ukraine.
4. Andriychuk, T. (2022), "Government Communications: Issues of Provision and Coordination at the Regional Level", *Rehional'ni studii*, pp. 29—33. <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.30.4>.
5. Transparency International Ukraine (2021), "Corruption Perceptions Index-2020", available at: <https://ti-ukraine.org/research/index-sprinyattya-korupsiyi-2020/> (Accessed 2 May 2025).
6. Transparency International Ukraine (2025), "Corruption Perceptions Index-2024", available at: <https://ti-ukraine.org/research/index-sprinyattya-korupsiyi-2024/> (Accessed 2 May 2025).
7. Official website of the National Agency for the Prevention of Corruption. (2024), "Indicators of perception and experience of corruption have improved somewhat compared to the pre-war level: NACP presented a study for 2023", available at: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/pokaznyky-sprynyattya-i-dosvidu-korupsi-descho-pokraschylsya-u-porivnyanni-z-dovoennym-rivnem-nazk-prezentovalo-doslidzhennya-za-2023-rik/> (Accessed 2 May 2025).
8. Unified web portal of executive authorities of Ukraine (2025), "Anti-corruption activity: regulatory and legal framework", available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/antikorupciyna-diyalnist/normativno-pravova-baza> (Accessed 2 May 2025).
9. Official website of the National Agency for the Prevention of Corruption. (2021), "How does open data help fight corruption?", available at: <https://nazk.gov.ua/uk/yak-velyki-dani-dopomagayut-borotysya-z-korupsiyeyu/> (Accessed 2 May 2025).
10. Official website of the National Agency for the Prevention of Corruption (2024), "Anti-corruption communication: representatives of government bodies discussed the status of implementation of the Communication Strategy", available at: <https://nazk.gov.ua/uk/antikorupsiyna-komunikatsiya-predstavnyky-organiv-vlady-obgovoryly-stand-vikonannya-komunikatsiyanoi-strategii/> (Accessed 2 May 2025).

Стаття надійшла до редакції 10.05.2025 р.